

BALTIJOS ŠALIŲ DOKUMENTAI PRANCŪZIJOJE

Baltistikos centro sekretorius apie istorinius lobius Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos archyvuose

Prancūzijoje veikia baltistikos centras (Centre d'Etudes Baltes), kurio sekretoriumi yra diplomatas ir akademikas Hugues Jean de Dianoux. Jis yra susidomėjęs baltistikos studijų draugijos rengiama studijine konferencija Montrealyje 1984 m. birželio 14-16 dienomis. Savo laiške konferencijos rengėjams jis žada paruošti net porą paskaitų apie Baltijos šalis pagal turimus dokumentus užsienio reikalų ministerijoje. O tų dokumentų yra apščiai. Tai diplomatų bei konsulų pranešimai, pradedant XIX šimtmečiu, įgaliotų ministerių raštai iš Baltijos kraštų nepriklausomybės laikotarpio. Pvz. esą įdomių dokumentų, liečiančių karinės prancūzų valdžios veiklą Klaipėdoje po 1919 m.

Taip pat esą įdomios medžiagos apie George Frederic Parrot, prancūzą, kuris buvo pirmuoju Tartu (Dorpat) universiteto rektoriumi, o po jo tas pareigas perėmė sūnus.

Baltiečiai ir prancūzai

Prancūzų kalba Baltijos kraštuose buvusi labai vertinama ir laikoma kultūringumo požymiu. Taip esą buvo nuo XVIII šimtmečio iki XX š. pradžios. Tai patvirtina vokiečių kilmės filosofas Hermanas Kayserlingas. Pasak jo, baltiečių baronų tarpe prancūzų kalbos vartojimas buvo laikomas kultūros ženklu.

Devynioliktojo šimtmečio pabaigoje iškilusi nauja baltiečių karta Latvijoje ir Estijoje. Ji esą labai domėjosi prancūzų mintytojais, kaip pvz. latvių rašytojas Rainis.

Nepriklausomybės laikotarpyje daugelis baltiečių rašytojų, kaip pvz. latvių Virza, domėjosi prancūzų literatūra.

Ypač minėtinas rašytojas bei poetas Oscar de Lubicz Milosz (Milašius), save laikęs lietuviu, nors buvo gimęs Gudijoje. Gyveno ilgą laiką Prancūzijoje, buvo Lietuvos pasiuntinybės kultūrinio patarėju ir kurį laiką jos reikalų vedėju.

Taip pat minėtini baltiečiai, ypač lietuviai, pasireiškę kultūriname bei moksliniame Prancūzijos gyvenime — archeologas ir meno istorikas Baltru-

Tautinių šokių grupės "GINTARAS" jauni šokėjai išpildė dalį programos Šiluvos šventėje šv. Kazimiero parapijoje. "Gintarui" vadovauja Lucija Banytė.

šaitis, semantistas Greimas, kurie esą gerai žinomi prancūzams. Neužmiršdami ir Lietuvos žydai, laikę save Lietuvos žmonėmis, nors gimę Gudijoje. Tai dail. Soutine (Sutinas) ir skulptorius Lipchitz (Lipšicas). Jie esą davė savo jnašą prancūzų kultūrai.

Spaudos talka

Pasak šio prancūzų kultūrininko ir diplomato Dianoux, svarbu atskleisti ne tik Baltijos kraštų praeitį, bet ir dabartį prancūziškuose kraštuose — Prancūzijoje, Kanadoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Afrikoje. Platesnis pažinimas įgalintų mesti žvilgsnį ir į Baltijos kraštų ateitį. Apgailėtina, kad Baltijos šalių nepriklausomybės laikotarpis, trukęs vos 20 metų, mažai tebuvo pažįstamas Prancūzijoje. Montreališkė baltistikos studijų konferencija galėtų šioje srityje daug pasitarnauti, jeigu ja būtų sudominta prancūzų kraštų spauda. Pastaroji padėtų suprasti ir dabartinę Baltijos kraštų būklę, kurioje vyrauja priverstinė politinė sistema, įvesta 1940 metų agresijos, tylinč pajėgoms, kurios galėjo ateiti pagalbon. Tos pajėgos tyli ir dabar. Dėlto ypač svarbu atskleisti Baltijos šalių problemą, pasiekti prancūziškų kraštų gyventojų sąžalies.

Rengėjų rūpestis

Šiuo laišku susidomėjo baltistikos

studijų konferencijos rengėjai — Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS). Prof. Edgar Andersonas, dėstantis socialinius mokslus San José universitete Kalifornijoje, išvertė minėtą laišką į anglų kalbą ir paskleidė tarp draugijos narių. Lydimajame rašte jis pridėjo savo pastabą, išreišdamas susirūpinimą būsimąja baltistikos konferencija ir atkreipdamas montrealiečių kolegų dėmesį į reikalą kontaktuoti prancūziškąją spaudą ir tikėdamasis, kad prancūzi diplomato pasiūlymas būtų įvykdytas.

Montrealyje yra keletas lietuvių akademikų, dirbančių prancūzų institucijose, turinčių ryšius ir su spauda. Yra vilties, kad jie pasistengs rasti kelius ne tik į spaudą, bet ir į televiziją bei radiją. Be to, svarbu, kad jie aktyviai dalyvautų studijų konferencijoje su paskaitomis prancūzų kalba ir tuo būdu sudomintų prancūziškąją visuomenę. Iki šiol AABS draugijos rengtos konferencijos įvyko angliškuose universitetuose. Montrealyje jinais rengiama pirmą kartą. Todėl svarbu jai duoti šį kartą prancūzišką atspalvį, juoba, kad ir pagrindinė konferencijos tema lenkia ta kryptimi būtent, "Tiltai tarp prancūziškojo pasaulio ir baltiečių". Tai gera proga pasireikšti lietuviams akademikams, kuriems prancūziškoji kuitūra yra artima.

M.
Tėviškės Ziburiai

SEMENARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 5.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 10.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetru po Cr\$. 400,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiu.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 120,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 8.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 8.000,00

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 59

LAISVAI MĄSTYTI GRAŽU, BET DAR
GRAŽIAU MĄSTYTI TEISINGAI

Lietuvos Bažnyčios padėtis žymiai pasunkėjo, pradėjus valdyti J. ANDROPOVUI. Geriausi kunigai šantažuojami, grasiinama kalėjimu ir pan. Gaudomi ir baudžiami protestų rinkėjai, tardomi ir tikintieji — suaugę ir vaikai. Plačiausiai išvystyta ateistinė propaganda, šmeižtai prieš kunigus. Per spaudą ir televiziją, aiškinama, kad vaikams iki 18 metų negalima patarnauti šv. Mišioms, dalyvauti procesijose ir chore. Tardomi ir baudžiami už surengtas kalėdines eglutes (Simne, Prienuose, Kybartuose), Vėlinių procesijas. Apie bažnyčias slankioja mokytojai, o kai kur net milicija, stebėdami, kad vaikai nebūtų ruošiami Pirmajai Komunijai. Pasietaiko, kad vaikai sulaukiami gatvėje, įtartant einant mokytis katekizmo. Kiek valdiški bedieviai persekioja tikėjimą viduje, tiek paskui stengiasi įtikinti užsienio opiniją apie visišką religijos laisvę Lietuvoje. Lietuvos vyskopus išleidžia „ad limina“ į Romą, o į kalėjimą sodina kunigus. Kunigų taikos delegacijos važinėja į įvairius kongresus, o Lietuvoje — didžiausias spaudimas laikyti vadinamą Religijinių Susivienijimų nuostatų, kurie siekia visiško Bažnyčios sunaikinimo. Lietuvos Bažnyčios pastangos atgauti Konstitucijos garantuotas teises, žmogiškai mąstant, atrodo beviltiškos, valdžia nereaguoja į jokių protestus, neatsako į keliasdešimt tūkstančių pasirašytus pareiškimus, tikintieji diskriminuojami, kunigų gretos retėja, gausėja parapijų, kurios neturi kunigų. Ir štai tokiu lemtingu momentu Lietuva netenka dviejų uoliausių kunigų: Alfonso SVARINSKO ir Sigitio TAMKEVIČIAUS.

Visa šitai turint mintyje, ne vienam ateima mintis: ar to reikėjo? Ar nebuvo galima apseiti be šitos aukos?

Aišku, būtų galėję išvengti arešto ir kalėjimo šie du Lietuvos kunigai, jei būtų nematę tikintiesiems daromų skriaudų, likę kurti pagalbos šaukiančiųjų balsui ir pagal seną lietuvių išsireikškimą ramiai tūnoję po šluota, saugant savo šiltą vietelę, kaip kad ne vienas šiandien daro. Bet ar

tai viskas: budami ukri ganytojai, kitaip pasielgti jiė negalėjo.

Atsiranda tokių, kurie už šią jų drąsą juos laiko neišmintingais. Galbūt, kai kam atrodė ir tie, kurie caro priespaudos laikais rašė prašymus valdžiai, kad leistų lietuviams spausdinti knygas lotyniškais raidėmis ir tie mūsų knygnešiai, kurie tokias knygas nešė per sieną ir platino liaudyje, atrodė neprotingi, nes už tai nukentėjo ir daugelis savo dienas baigė Sibire. Ar to meto „gudriesiems“ jų kova ne atrodė beprasmiška, neprotinga: ar gali saujelė drąsuolių atsilaikyti prieš milžiniškos caro imperijos žandarmeriją?! Net juokinga tada buvo galvoti apie spaudą ir tautos laisvę. O tačiau — kova nebuvo vel tui. Kai kas laikė neprotingu ir Kaišiadorių vysk. T. MATULIONI, kai jis parašė griežtą protesto raštą vokiečių okupacinei valdžiai dėl vienu atlaidų metu Kaišiadorių katedroje suimto jaunimo, ypač nepilnamečių mergaičių, nes už tai taip pat grėsė areštas. Kvailučiais buvo laikomi ir tie, kurie vokiečių okupacijos metais slėpė ir globojo naikinamus žydus, kaip kun. STAKAUSKAS, kun. PAUKŠTYS. Jie rizikavo savo laisvę ir savo gyvybę. Rizikavo todėl, kad buvo tikrieji ganytojai.

Šiems suimtiesiems ir kalinamiems kunigams — kun. A. SVARINSKUI ir kun. S. TAMKEVIČIUI — tinka HARNAKO žodžiai: „Yra didesnių dalykų už laisvę, tai — Tiesa“. Taip, jie nepakentė melo, kurio tiek daug šiandien mūsų ir kovojo už tiesą, už ką prarado laisvę.

Visiems turbūt žinomas pasaulinio mąsto mokslininko žydo Alberto Einšteino pasisakymas: „Aš niekad nesidomėjau Bažnyčia, bet dabar jaučiu jai didelę pagarbą ir palankumą, nes tik viena Bažnyčia turi drąsos ir itvermės ginti tiesą ir žmogaus laisvę. Būdamas laisvės mylėtojas, maniau, kad Hitleriui paėmus valdžią Vokietijoje, bent universitetai gins laisvę, nes jie juk yra tiesos skleidėjai. Bet universitetai tylėjo. Tada maniau, kad laisvę gins laikraščių redaktoriai, kurie dažnai rašydavo straipsnius už laisvę, tačiau po kelių savaičių ir jie nutilo. Tikrai Bažnyčia visą laiką stovėjo skersai kelią Hitleriui, norinčiam užgniaužti tiesą ir sunaikinti

laisvę“. Panašiai dabar yra ir Lietuvoje. Prieš visomis priemonėmis skleidžiama melą daugiausia kovoja kunigai.

Tiems, kurie juos laiko išsišokėliais ekstremistais, reikėtų prisiminti tai, kas ne jie vieni ir tai ne pirmi. Savo laiku Žemaičių vyskupas M. Valančius, kai Rusijos aras norėjo paskandinti Lietuvą degtinėje, kūrė blaivybės draugijas, o valdžiai uždraudus, net išleido kunigams raštą, ragindamas nepaklusti tokiems draudimams, už tą daug nemalonumų susilaukė iš gubernatoriaus. Poeto Baranausko jaunystės draugas kun. K. Kairys už tai, kad, neatsiklausęs valdžios, pašventino naujus gimnazijos rūmus, buvo išstremtas į Rusijos rytus, kur ir mirė būdamas vos 29 metų amžiaus. Kun. M. Krupavičius už du memorandumus, protestuojant prieš okupantų kėslus ir nehumanistišką elgesį su žmonėmis, taip pat nešė nelaisvės grandines. Kunigas A. Lipniūnas baigė savo gyvenimą Stuthof lageryje už tai, kad Vilniuje šv. Jono bažnyčioje kalbėjo apie okupantus, kurie nori nupirkti jaunimą tabaku ir degtine. Hitlerio laikais buvo sunaikinta apie 4,000 kunigų, kurie nebuvo abejingi melui. Visais laikais, pačiais tamsiausiais, kunigo ranka nešė tiesos žibintą vargo broliams — tai kunigo pašaukimas. Kitiems svyruojant, jis turi būti tvirtas; kai kiti tyli, jam reikia kalbėti; kai kiti nuolaidžiauja, jis turi priešintis; kai kiti apsilaidžia, jie privalo, sujungęs savo kančią su Viešpaties atperkama kančia, maldauti už tautą.

Nepaslapstis, kad šiandien ir iš kunigų atsiranda tokių, kurie nuolaidžiauja, sakydami, kad „prieš vėją nepapūsi“; tyli, kai reikia kalbėti; užmerkia akis, netiesą matydami. Dalis tokių tai daro todėl, kad saugo savo žemišką būstą, nenori užsitraukti valdžios nemalonę, nenori būti perkelti į žemesnę vietą. Jie dažniausiai ir prilipina ekstremisto vardą uoliesiems kunigams. Ekstremistas buvo vysk. M. Valančius, vysk. T. Matulionis, Dievo Tarnas Arkivyskupas J. Matulevičius, savo dieno raštyje rašęs: „Duok, Dieve, kad mes būtume pagauti tos didelės vienos minties. Bažnyčiai dirbti, vargti, kentėti, savo gyvenimą aukoti Dievui, Bažnyčiai; sudilgti, sunykti darbuose, varguose ir kovose dėl Bažnyčios; kad mes turėtume tą didelį narsumą jokių kliūčių iš pasaulio pusės ir jos galybių nesibijant jokiai bailumui nepasiduodant, eiti drąsiai į darbą, į kovą dėl Bažnyčios, tenai, kur labiausia to reikia, tai yra, kur pasaulinė valdžia persekioja Bažnyčią, vienuolijas, varžo Bažnyčią ir Jos organizacijas bei įstaigas, kad mes tik to vieno bijotume — numirti nieko dar nekentėję, nevargę, nedirbę Bažnyčiai, sieloms išganyti, Dievo garbei skleisti... „Tokie ekstremistai buvo kun. K. Kairys, kun. A. Lipniūnas, prl. kun. M. Krupavičius, tie 4,000 kunigų, sunaikinti nacių, tokie ekstremistai buvo visi mūsų knygnešiai, išsaugoję lietuvišką žodį. Tokiais ekstremistais buvo ir Sokratas, ir Plato, kuris buvo išvarytas iš Sirakūz; ir Gandi... Tokiais ekstremistais yra ir mūsų kankiniai kunigai — kun. A. SVARINSKAS ir kun. S. TAMKEVIČIUS. Tai garbingos eilės.

Upsalos universiteto vestibulį puošia žodžiai: „Laisvai mąstyti yra gražu, bet dar gražiau teisingai mąstyti“. Ar mes teisingai mąstome apie suimtus mūsų kankinius kunigus, apie visą dabartinę Bažnyčios padėtį?

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

JAUNIMO KONGRESAS, TRUKES DVIDEŠIMT KETURIAS DIENAS

Atidarymas, talentų vakaras, dailės paroda, stovykla, studijų dienos, išvykos, ambasadų lankymas, pamaldos..

(tesinys iš praeito nr.)

Vėliau sužinota, kad viešbutyje prie uosto kitais reikalais apsistoję lietuviai išgirdę lietuviškas dainas, prisijungė prie ekskursijos į salas. Taip pat iš salų grįždamas vienos radijo stoties pranešėjas susidomėjo mūsų grupe ir gavęs informacijos, paruošė trumpą pranešimą per savo radijo programą apie jaunimo kongresą.

Salose įvyko gegužinė – žaidimai, buvo sudaryta proga pasimaudyti norintiems ir nenorintiems šaltame Ontario ežero vandenyje, surengtas laužas ir dešrelių kepimas. O dainoms nebuvo galo. Vakare apie 7 v. visi jau lipo į autobusus ir pradėjo 2 valandų kelionę atgal į Trento universitetą tęsti studijų dienas. GJP

Kanados sostinėje

Nors kongreso dalyviai Otavoje buvo tik vieną dieną (liepos 21), bet pasiruošimas tai dienai prasidėjo prieš pusę metų. Tikslas – duoti progą atstovams susitikti su jų kraštų ambasadoriais Kanados sostinėje, supažindinti juos su lietuvių gyvenimu ir jaunimo kongresu. Kiekvieno krašto įgaliotinis galėjo iš anksto parašyti laišką savo krašto ambasadoriui, prašydamas susitikimo. Kanados atstovai turėjo ankyti užsienio reikalų ministeriją.

Buvo paruošta medžiaga ambasadų lankymui. Tai trumpa apžvalga Lietuvos istorijos, dabartinės jos būklės, Molotovo-Ribbentropo sutarties, Helsinkio akto, Europos parlamento rezoliucijos ir t.t. Taip pat kongreso stovykloje ir per studijų dienas atstovai rašė ambasadoriams memorandumus, kurie buvo įteikti Otavoje.

Prie parlamento rūmų

Liepos 21 d. atstovų autobusas atėjo prie parlamento rūmų. Buvo matyti būrys Otavos lietuvių, kurie atstovus gražiai ir mielai priėmė. Iškeltas plakatas sveikino kongreso atstovus. Einanti Otavos burmistrės pareigas ponija Holzman sutiko atstovus ir įteikė miesto plakėtę. Buvo iškelta Lietuvos vėliava miesto rotušėje. Parlamento rūmuose tarė žodį Vida Balševičiūtė ir Julija Mitalaitė, Otavos lietuvių jaunimo atstovės. Kongreso atstovams teko matyti ir sargybos pasikėtimą prie parlamento rūmų.

Argentinos, Brazilijos, Britanijos, JAV, Prancūzijos ir V. Vokietijos lietuvių jaunimo atstovai lankė savo kraštų ambasadas, o po pietų australiečiai – savo ambasadą. Juos lydėjo Otavos lietuviai.

Užsienio reikalų ministerijoje

Kanados lietuvių jaunimo atstovai aplankė užsienio reikalų ministeriją. Nuvažiavo į Lester B. Pearson pastatą, kur valdžios pareigūnai juos priėmė. Nuvedė į ministerio konferencijų kambarį, kur įvyko pokalbis. Jame buvo keliami klausimai apie Lietuvą ir lietuvius Kanadoje.

Buvo iškeltas Baltijos valstybų konsulų klausimas, paaiškinant, kad jis buvo diskutuojamas kongrese ir kad jaunimas tuo klausimu rūpinasi. Įteikėm naujausią "LKB Kroniką" ir informavom apie stovykloje surengtą žmogaus teisių dieną. Paminėjome Europos parlamento rezoliuciją.

Sužinojome, kad Madrido konferencija priėmė Kanados pasiūlymą konferencijos "Experts Meeting on Human Rights". Ta konferencija įvyks Otavoje 1985 m. gegužės mėnesį.

Taip pat minėjome, kad dabartinė Kanados parlamento Helsinkio grupė neturi pakankamai įtakos ginti žmogaus teises pasaulyje. Prašėm įsteigti parlamentinį Helsinkio komitetą, kuris veiktų drauge su užsienio reikalų ministerijos komitetu (Standing Committee of External Affairs and National Defense).

Įteikėm memorandumą pareigūnams, jiems ir kitiems parlamento rūmuose po knygą dr. Pajaujo "Soviet Genocide in Lithuania". Tai buvo Tautos Fondo dovana. Įteikėm mažą dovanėlę Alan McLaine, kuris suorganizavo visų kitų pareigūnų atsilankymą. Po to kartu su pareigūnais važiojom į parlamento rūmus pietauti.

(bus daugiau)

IEŠKOMA

moteris mažam vaikui prižiūrėti ir namų darbams. Atlyginimas pagal susitarimą.

Skambinti Brunai telefon: 265-4473 vakarais ir savaitgaliais.

Įvairių laisvojo pasaulio kraštų lietuvių jaunimo atstovai-vadovai V PLJK studijų dienos Trento universitete, Kanadoje. Iš kairės: Vidas Puodžiūnas (Britanija), Jolanta Vaičiūtytė-Goutt (Prancūzija), Antanas Šleivys (Urugvajus), Sofija Žutautaitė (Brazilija), Saulius Kubilius (Italija), Rasa Kaminskaitė (JAV), Graciela Morkūnaitė (Argentina), Zita Bersėnaitė (Kanada), Lidija Kairytė (V. Vokietija), Birutė Prašmutaitė (Australija). Trūksta Kęstučio Slotkaus (Kolumbija) Nuotr. R. Pavilano

Antanas Dutkus

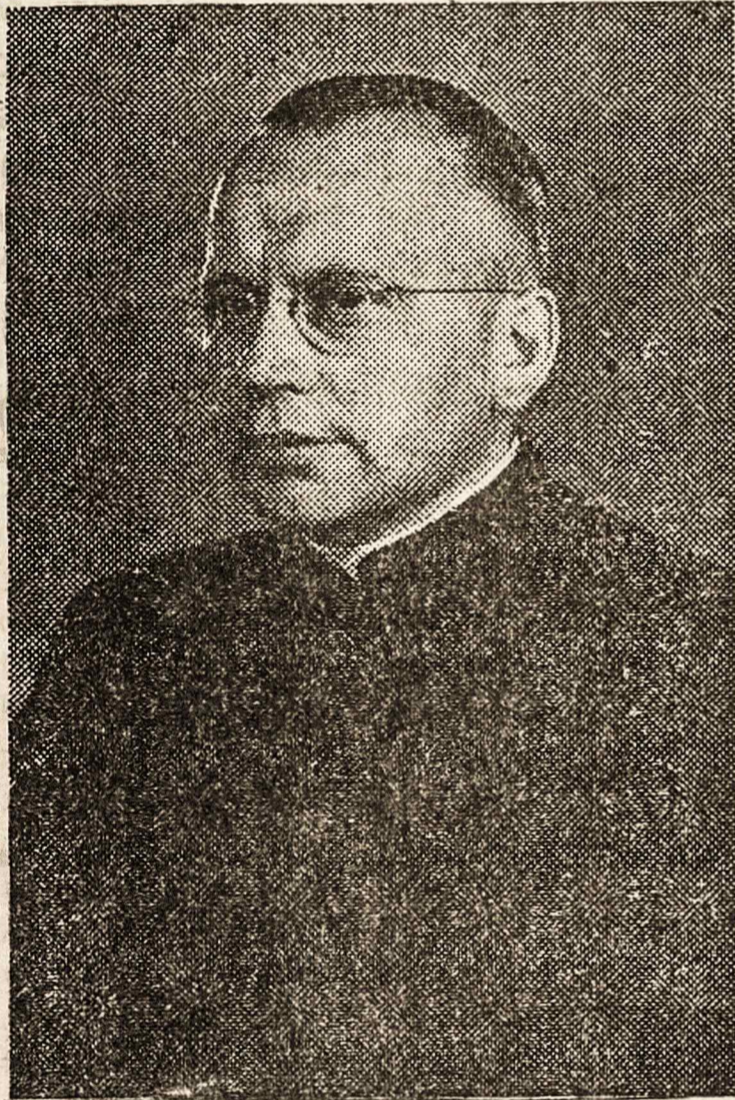
LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJOS

LIETUVIŲ SPAUDA 1935 METAIS

ŠVIESA

(tesinys iš praeito nr.)

Laikraštis "Šviesa" darė gero įspūdzio, didelio formato, 6 psl. Redaktorius St. Puišys turėjo patyrimą spaudos darbe santuriai redagavo laikraštį ir vengdavo veltis į ginčus, nors ne retai, perėmus "Giedros" tęstinumą, jam tekdavo girdėti ir nuveikti užpuolimus prieš kun. B. Sugintą, kuriuos nesiliovė daręs Lietuvių Sąjungos Brazilijoje organas

Kun. P. Ragažinskas
Šv. Juozapo liet. bažnyčios klebonas
ir "Šviesos" redaktorius

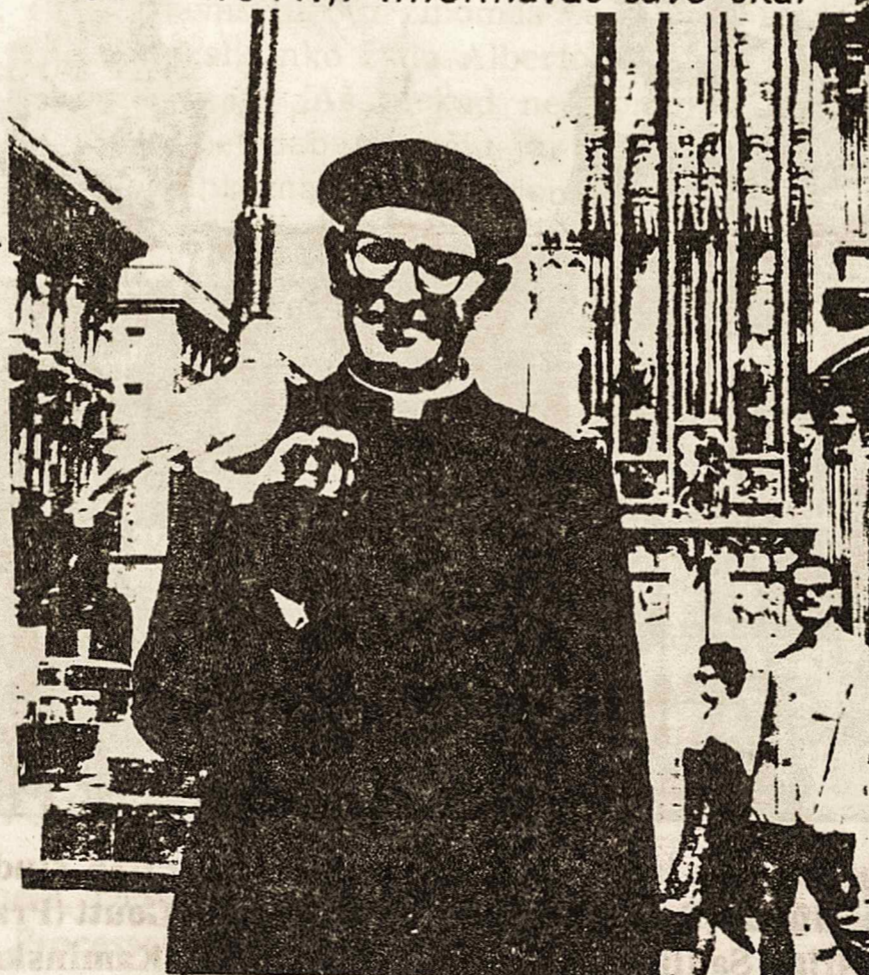
"Šviesa" pagaliau, įsirykiavo pastoviam darbui į lietuviškos spaudos eiles. 1936 met. rugpiučio mėn. atvykta Brazilijon dar vienas lietuviškai parapijai kunigas, — Pijus Ragažinskas. Jis perima ne tik kat. Bendruomenės reikalus tvarkyti, bet ir spaudą prižiūrėti. Nors dar apie metus laiko kun. B. Sugintas gyveno Brazilijoje, bet jau nebeklebonavo ia laikraščiui nebedarė įtakos. Pasitraukė taip pat ir St. Puišys, palikdamas laikraštį tvarkyti kun. P. Ragažinskui. Jaunas, su nauja energija, pakreipė ir laikraščio liniją nauja kryptimi: nesitenkino vien tik parapija, o įsijungė į platesnės apimties darbą, bet pažiūrėjo ir į kultūrinę, meno ir muzikos sritį. Pats laikraštis jau, karts nuo karto, pasisa-

Kun. A. Armino apsilankymas "Lietuvių Aidas Brazilijoje", redakcijoje, jam tik atvažiavus iš Lietuvos.

kydavo ir prieš totalitarinę Lietuvos santvarką, ne kartą primindamas jos valdovams apie demokratiją. 1937 met. pradžioje atvyksta Brazilijon dar vienas dvasiškis, — kun. Aleksandras Arminas ir stoja redaguoti, laikraštį "Šviesą" iki pat jo galutinio uždarymo. Kun. A. Arminui redaguojant laikraštį, prasidėjo karas, Lietuvą okupuoja vokiečiai. "Šviesa", kunigo ir poeto A. Armino orientuojama, nepasigaili aštrių žodžių buvusiems Lietuvos valdytojams.

Bevykstant karui ir Lietuvoje įsiviešpatavus hitlerininkams, "Šviesa" poeto kun. A. Armino redaguojama, smarkiai nukrypo jų pusėn. Apie pirmuosius įspūdzius ir kaip buvo sutikti vokiečiai Lietuvoje, "Šviesa" sako: "Vokiečių kariuomenę lietuviai sutinka pilni džiaugsmo ir pasitenkinimo. Mergaitės ir moterys bėrė ant mūsų tankų ir šarvuočių gėles... gyventojai pilni dėkingumo, kilnojo į viršų rankas ir šaukė "Heil Hitler". (Šviesa nr. 302 — 1941.). Informavus savo skai-

Kun. Aleksandras Arminas
"Šviesos" redaktorius

tytojus su koku "džiaugsmu" Lietuvos žmonės sutiko nacių, "Šviesa" tęsė: "Laukan iš Lietuvos žydus. Mes sakome nepalaužiamą daugumos Brazilijos lietuvių nusistatymą", — tvirtina laikraštis. "Kad neliktų nė kvapo. Kad neliktų žydo nė muziejuje būsimoms kartoms į išgamos veidą pažiūrėti. Nekreipti dėmesio į žydų verkšlenimus. Jie išgamos. Išgamoms turi būti atiduota pagal visus jų nuopelnus ir dar "arbatpinigių" pridėta. Brazilijos lietuviai turi per savo organizacijas kreiptis jau dabar į Lietuvos vyriausybę ir prašyti apvalyti mūsų kraštą nuo visokios rūšies judošių, bet pirmoje eilėje — žydų. Reikia, kad už lietuvišką pinigą būtų statoma mūsų visų brangi tėvynė, o ne Palestina. Brazilijos lietuviai sako: Laukan iš Lietuvos žydus. Laukan visus iki vieno tėvus, vaikus ir kumelpalaites. Skaitytojų vardu mes šaukiame iš visos jėgos: šalin iš Lietuvos visa žydija ir visi Kolupailos, Giros, Petrauskai, Nerys." ("Šviesa" nr. 307 — 1941 m.)

Iš ramaus lietuviško žodžio puoselėtojo, taikingo lietuviškos kolonijos minčių reiškėjo, laikraštis "Šviesa" kun. A. Arminui jį redaguojant, ir eidamas prie savo laikraštinės misijos pabaigos, pasuko dideliu šuoliu nacizmo ir antisemitizmo kryptimi. Niekas nedraudė "Šviesai" reikšti savo simpatijų vokiečiams, bet šaukti teroro...

1941 metai buvo galutinis terminas svetimšaliams persitarkyti pagal išleistus įstatymus ir visur — spaudoje, mokyklose ir organizacijose — vartoti vietinę kalbą. Atėjo laikas ir lietuviškai spaudai pasirinkti, kaip elgtis — sustoti, ar priimti brazilų (portugalų) kalbą. Tuomet egzistuojantieji laikraščiai, visi kaip vienas — "Lietuvių Aidas Brazilijoje", "Lietuvius", "Šviesa" ir žurnalas "Rytas", — uždarė savo leidyklų ir redakcijų duris.

Seka "Rytas".

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE
ML PRENUMERATA ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ
- DRAUGŲ, KURIEMS
GALETUMETE
UŽSAKYTI M.L. ?

ŽINIOS PO SEIMO

(tesinys iš praeito nr.)

Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijose jaučiasi daug didesnis jautrumas telkiant tautiečius į didesnius susibūrimų vienetus. Visokie įrengimai, patogumai duoda tautiečiams progų mielai ten lankytis. Čia jaučiamas didelis tautinio solidarumo jausmas, sudarydamas palankias sąlygas ir kitiems užsiėmimams. Čia norėčiau paminėti tautinių kapinių organizavimą. Tas reikalas gana komplikotas, nes susiduria su lėšų klausimu įsigyjant žemės plotą. Kita problema tai bažnytinė valdžia kuriai priklauso kulto reikalų tvarkymas. Iškyla sunkumai su apribojimu kapines vartoti išimtinai vienai tautinei grupei. Reikia dar prisiderinti prie civilinių įstatymų.

Aplankėme tautines kapines trijose kolonijose: Čikagoje, Los Angeles ir Toronto mieste. Pačios gražiausios ir didžiausios mums pasirodė Čikagos mieste. Jos pasižymi ypatingai gražiais paminklais. Patarčiau kiekvienam jas aplankyti ir pamatyti tikrai meniškų lietuviškų paminklų. Kiek mažesnės ir naujesnės tokios kapinės randasi Los Angeles mieste. Visos tos kapinės išimtinai lietuviams ir lietuvių administruojamos.

ML – Po visų tų bendrų įspūdžių kyla klausimas, kas visų jų padarė didesnį įspūdį: politiniai reikalai-sitūkimai, meno pasirodymai?

H.V. – Man asmeniškai padarė didžiausią įspūdį seimo sekcijos, kur dalyvavome apie 4 dienas nuo ryto 8-9 val. iki vakaro šeštos. Aš pats buvau politinės komisijos narys. Ši parengė – aprobavo įvairias rezoliucijas politiniais klausimais. Seimo pabaigoje buvo paliesti įvairūs klausimai – tautiniai, politiniai, švietimo, mokslo, propagandos. Buvo daug pranešimų apie Lietuvos padėtį dabar, paliestos perspektyvos. Visa tai buvo perkalbėta ir numatyta gairės ateičiai ir išrinkti valdantys organai.

ML – Po visų tų svarstymų – kas jūsų nuomone pats svarbiausias dalykas, pati svarbiausia tema?

H.V. – Gal būtų daugiausia buvo atkreipta dėmesio (kas mano nuomone ir yra pati svarbiausia tema) tai kokiu būdu auklėti ir parengti jaunąsias kartas, kad jos būtų naudingos lietuviškai veiklai. Turint mintyje visas tas sunkenybes ir pavojus, kurie egzistuoja visose lietuvių kolonijose. Sunkumai egzistuoja visur, nevien tik Pietų Amerikoje. Taigi, pagrindinis rūpestis atkreipti dėmesį į jaunimo išlaikymą, kad jis dalyvautų lietuviškoje veikloje. Taip pat, kad tas jaunimas pamažu pakeistų tuos žmones, kurie

Henrikas Valavičius – Brazilijos LB.

normaliai, kaip pav. dėl senatvės, pasitraukia iš lietuviškos veiklos.

ML – Ar buvo tuo reikalu kokių konkrečių nutarimų? Kas numatyta daryti šioje srityje?

H.V. – Aš manau, kad visi tie nutarimai ir rezoliucijos (jeigu jos dar nepasiekė lietuvių bendruomenes atskiruose kraštuose) bus ten pasiūstos. Suprantama, kad pats suredagavimas, atspausdinimas ir persiuntimas užima kiek laiko. Tačiau visa tai bus gauta. Tai ką seimas nutarė, kokie siūlymai ir rezoliucijos bus visoms kraštų valdyboms išsiuntinėta.

ML – O ką įnešė mūsų krašto atstovai pasiūlymais ir projektais?

H.V. – Brazilijos atstovai pasireiškė dviem atvejais: jaunimo švietimo reikalu Brazilijos delegacijos pirmininkas J. Tatarūnas, kuris kelis kartus pirminkavo prezidiumi, atkreipė dėmesį, prašydamas, kad būtų iš didesnių kolonijų, pav. JAV valstybių, būtų duodama pagalba žmonėms. Buvo pageidauta, kad atvyktų čia žmonės tam tinkamam pasiruošimui ir padėtų švietimo darbe. Tam tikslui galėtų būti panaudoti net tie žmonės, kurie šiuo metu išėję į pensiją, tačiau kurių patirtis daug galėtų padėti švietimo darbe. Kitu klausimu mūsų atstovai labai aiškiai pasisakė, tai dėl Bendruomenės ir VLIKo santykių sunormalizavimo. Buvo pareikštas noras, kad toji padėtis turi pasikeisti be jokių atsipašymų, išsiaiškinimų ir kad po šio seimo veikla būtų darni, užmirštant bet kokius nesusipratimus.

ML – O kokios yra galimybės, kad atskiri asmenys atvyktų čia, į Braziliją padėti mums visuomeniniame darbe? Ar amerikiečiai galėtų ką nors atsiųsti, ar ten būtų savanorių tokiam darbui?

H.V. – Aš manau, kad pati mintis gavo pritarimą. Žinoma, seimo dienų metu nebuvo galima išryškinti praktiš-

kas pasekmes, numatyti žmones, atvykimo laiką. Tie reikalai bus išrišti vėliau. Amerikos lietuvių kolonijos daug daugiau tam žmonių turi. Dabar tie asmenys įdomautųsi pažinti kitą kraštą. Būdami pensininkai neturi darbo problemų, ribotų trumpų atostogų laiku.

ML – O ponias Nina, kuo jūs buvote sužavėta? Aišku politika moterims paprastai nedaug domisi. Kas daugiau atkreipė jūsų dėmesį: šventės, šokių programos, teatras, opera?

Janina Valavičienė – Kuomet mano vyras nuo ryto iki vakaro sėdėjo seime ir diskutavo, tai aš asmeniškai jį ieškojau daugiau progų sueiti ir susipažinti su ten gyvenančiais lietuviams. Turėjau labai daug galimybės juos aplankyti, išsišnekėti ir pažinti jų gyvenimą. Vakaraus stengdavau dalyvauti visuose parengimuose. Patį didžiausią įspūdį man padarė dainų festivalis Suėjus į tą milžinišką pastatą ir kai pradėjo eiti nešdami plakatus, jaunimas, dainininkai, atstovaudami lietuviškas kolonijas iš viso pasaulio.

ML – Aišku, pasigedote tuo metu mūsų choro "Volungės"?

J.V. – Suprantama, kad pasigedau. Tuo metu pastebėjau, kad daugelis žmonių netik buvo entuziastiškai nusiteikę, bet ir su ašaromis akyse. Dainininkų suskaičiavau apie 750, publikos manau buvo apie dešimt ar dvyliką tūkstančių.

ML – Ar teko dar dalyvauti kokioje kitame muzikos pasirodyme, programoje?

J.V. – Labai didelį įspūdį man padarė opera. Nevien kad pirmą kartą turėjau progos išgirsti operą "I Lituanis" lietuvių kalboje, bet kartu galėjau pasigėrėti dekoracijomis, šauniu teatru. Pats teatras man atrodo gal bus 4 ar 5 kartus didesnis negu mūsų Teatro Municipal. Jame telpa apie 4 ar 5 tūkstančiai žmonių, o visos vietos buvo išpirktos, koridoriai perpildyti. Apie pačią operą turėtų geriau pasisakyti, kas nusimano apie muziką. Dar operoje buvo gana šaunus baletas, kuris labai gerai pasirodė.

Paliekant operą dar norėčiau paminėti "Il kaimo" teatro pasirodymą. Daug jūmoro, kritikos, paliestas lietuvių gyvenimas užsienyje. Galima tikrai pasidžiaugti mūsų jaunais talentais. Kaip jie visi gražiai kalba lietuviškai.

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS – Adesivos
SKYDELIUS su grandinėmis
Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

ML — Teko aplankyti kokią meno galeriją?

J.V. — Jaunimo centre vyko įvairių mūsų menininkų paroda, lietuvių darbai iš 18 pasaulio kraštų. Atrodo, kad lietuviai ir šioje srityje neatsilieka. Kita staigmena tai vietos literatūros būrelio susirinkimas. Salė pilnutėlė, publikos kokie 500 ar 600, programa labai gražiai paruošta. Parengime dalyvavo trys autoriai su savo veikalais, interpretacija ir komentarais. Tai Kazys Bradūnas, Algirdas Landsbergis ir Birutė Pukelevičiūtė. Viskas nuostabiai gražu ir įdomu.

ML — Užbaigai: ką galima pasimokyti po tokios kelionės, tiek įdomių daiktų pamačius ir išgirdus?

H.V. — Kas mane ten labai sužavėjo — tai aukštos kokybės reikalas, aukšto lygio programos, nežiūrint ar tai muzika, ar poezija ar net kokteilis. Visa tai daro be abejo gerą įspūdį ir jų jaunajai kartai. Iš kitos pusės tokio masto susibūrimai sukelia tautinius jausmus, sukrečia visus. Tik pagalvokite, staiga užsienyje sutikti minią žmonių, puikiai kalbančių lietuviškai, šokančių, dainuojančių, vaidinančių. Matai ir netiki, atrodo, kad grįžai į Lietuvą. Todėl atrodo, kad į tokius didingus ruošimus, nežinau, kaip tai būtų padarytina Brazilijoje, turėtų būti kreiptinas dėmesys. Suvažiavimai, kongresai, konferencijos, kur žmonės susiburtų iš visų pusių yra iš tiesų akstinas pagilinti mūsų veiklą. Apie tai būtų verta pamąstyti ir pagalvoti, ką mes čia, Brazilijoje, galėtume ta linkme pasidarbauti.

ML — Dėkingas "Mūsų Lietuvos skaitytojų vardu už šį įdomų pasikalbėjimą.

Šį pokalbį užrašė Alf. D. Petraitis

MŪSŲ MIRUSIEJI

Spalio 14 mirė KAZYS LUNSKIS, turėdamas 73 metus. Buvo pašarvotas ir palaidotas Bras kapinėse, kur jį į paskutinio poilsio vietą palydėjo kun. Pr. Gavėnas. 7-tos dienos Mišios buvo atlaikytos spalio 21 d. šv. Kazimiero koplyčioje.

Liūdesy paliko žmoną Adelę, sūnų Robertą, dukterį Aldoną, žentą Joną, marčią Eloisą, vaikaičius Paulo, Maria Cristina, Clarissa, Adriano ir Alexandre.

Lai Viešpats jam duoda amžiną atilsį.

Lietuvio Viktoro Lukavičiaus

RESTORANAS VITUS

Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS

Rua Espirito Santo, 118 Tel. 441-6846
SÃO CAETANO DO SUL

A. a. Eduardas Pažėra ir Stasys Vancevičius su pirmisiais lietuvių skautais Brazilijoje

Stasys Vancevičius

EDVARDA PAŽĖRĄ PRISIMENANT

Rugsėjo 6 dieną amžinybėn iškeliavo dar vienas, buvęs mūsų kolonijoje, didelis visuomenės veikėjas, mokytojas Edvardas Pažėra. Edvardas Pažėra buvo pirmasis lietuvių mokyklų mokytojas iš Lietuvos atsiųstas Draugijos Užsienio Lietuviams Remti, 1934 metų pabaigoje. Vos atvykęs į São Paulo lietuvių koloniją, be tiesioginių mokytojo pareigų, 1934 m. Gruodžio mėnesį suorganizavo pirmąją lietuvių skautų skiltį prie Vyskupo Motiejaus Valančiaus vardo lietuviškos mokyklos. Lietuvių skautų organizacija, mokytojo E. Pažėros vadovaujama, labai gražiai veikė visą laiką iki II-jo Pasaulinio karo pradžios. Kada to karo pasėkoje, vėliau, liko uždarytos visos São Paulo lietuvių kolonijoje veikiančios mokyklos ir lietuviškos organizacijos.

Buvęs mokytojas Edvardas Pažėra uoliai dirbo ne vien lietuvių skautų organizacijoje. Jis gyvai pasireiškė tada veikusioje Sporto Sąjungoje "Lituania", Lietuvių Sąjungoje Brazilijoje. Buvo vienas iš artimųjų bendradarbių "Lietuvyje. Nuolatos dalyvavo įvairiose lietuviškos veiklos pasireiškimuose.

1935 metais, DULRui organizuojant Pirmąjį Pasaulio Lietuvių Kongresą laikinoje Lietuvos sostinėje Kaune, Edvardas Pažėra buvo išrinktas Sporto Sąjungos "Lituania" atstovu į minėtą Kongresą. Pasaulio Lietuvių Kongrese Edvardas Pažėra sėkmingai dalyvavo kartu su dar dviem to Kongreso dalyviais, būtent: man, kaip Lietuvių S-gos Brazilijoje ir Rio de Janeiro lietuvių S-gos "Vilnis" atstovui, Vytautui Nalivaikai, kaip Šv. Juozapo Liet. Kat. Bendruomenės atstovui.

Kongresui pasibaigus, po ilgesnio laiko viešėjimo Lietuvoje, visi 3 Brazilijos lietuvių atstovai grįžome laivu "Monte Sarmiento" į São Paulo lietuvių koloniją.

Edvardas Pažėra gyvai dalyvavo São Paulo lietuvių visuomeniškoje veikloje nuo 1933 metų pabaigos iki 1940 metų pabaigos, pačiu didžiuoju tos veiklos klestėjimo laikotarpiu. Karo pasėkoje lietuviška veikla susilaukė didžiausio smūgio, kuris skaudžiai palietė visus lietuvius, gyvenusius ir dirbusius São Paulo lietuvių kolonijoje.

Edvardas Pažėra vėlesniu laiku pasitraukė iš São Paulo lietuvių kolonijos. Ilgesnį laiką gyveno Caieras mieste, o paskutinius 20 su viršum metų Guarujá mieste, kur turėjo pensiją "Neptunia". Edvardas Pažėra, kad ir toliau gyvendamas nuo São Paulo lietuvių kolonijos, sekė lietuviškos veiklos eigą, rėmė ir skaitė lietuvišką spaudą, užaugino lietuvišką šeimą, kuri, be abejo, seks jo paliktas lietuviškos veiklos pėdsakus.

Edvardas Pažėra buvo palaidotas Rugsėjo 7 dieną São Paulo "Guatsemani" kapinėse, kur, be jo artimųjų giminių, susirinko didelis būrys buvusių jo draugų ir prietelių. Linkėdami jam, kad "būtų lengva Brazilijos žemelė", kurioje jis praleido didžiausią šio gyvenimo dalį.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA — GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Vėl kita savaitė prabėgo, dingę praieityje, daugiau nesugrįš. Iš kitos pusės mūsų problemas, sunkumai nedingo. Visa tai tvirtai laikosi ir laukia iš mūsų stebūklų. Kaip visuomet turime daugiau darbo negu jėgų. Mums reikėtų dienos daugiau negu 24 valandos, o savaitės tai turėtų būti bent 30 dienų, tai gal taip pajėgtume viską išrišti.

Bet kaip čia viskas taip pasidaro? Žiūrėk, skambina telefonu, girdi, ateik į pasitarimą. Čia toks mažas reikaliukas, pasikalbėsime, pasidalinsime mintimis. Nueini ir kaip visai nekaltas bernelis patenki į tau paruoštą darbėlį. Kadangi žmogus nieko neveiki, nežinai, ką čia naktimis reikia išgalvoti, iš nuobodulio net ir miegas neima, tai tie visokie įsipareigojimai – nepaprastai naudingi. Né nemėgink atsikalbinėti, kad jau esi bent penkių komisijų valdyboje. Kaip gi čia dabar, darome naują komisiją, o pats neįeisi? Reikia, nors imk ir verk.

Namo grįžęs skaičiuoji, kad iš kokių 10 veikėjų sudaro antrą tiek visokių nepaprastai svarbių komisijų. Skirtumas, kad vienoje esi pirmininku, antroje – vice, trečioje – uždukininku, na, o dešimtoje tikrai nariu.

Iškyla mažutė problema, kai prasideda visų tų veikimų pasitarimai. Dienų neužtenka visur nuvykti. Laimė, kad dar dirbi, tai jau dienos metu kiek ramiau, bet naktys ir vakarai – tai iki galo metų rezervuoti...

Laikas būtų išgudrėti ir nesirodyti, kad ir labai nekaltose sueigose. Niekuomet negali žinoti, ar ten tavęs nelaukia kokio komisija...

Kalbant apie komisijas, turėjau progos pasikalbėti su asmenimis, kuriems rūpi lietuviškos šviesos reikalai. Visi norėtų labai skaitlingas mokyklas turėti. Dabar čia susikomplicuoja reikalai. Trūksta mokytojų, o mokinių mažai. Komisijos čia nepadedą.

Gal geriau reikia išsiaiškinti. Ne kad mokinių mažai, bet jų tvarkaraščiai, pamokos, šokių repeticijos, susirinkimai, na ir taip sakant jų asmeniniai reikalai – širdis irgi turi savo silpnynes – irgi užima laiką. Kaip visa tai suderinti? Vieni gali vienu metu, kiti kitu. Lietuvių kalbos pamokoms, kurios paprastai mažiausiai įdomios, lieka pasukinėje vietoje. Viena yra tiesa, kad visuomet turime mokinių, kurie norėtų rimtai pasimokyti, bet kaip suderinti tvarkaraščius? Pagaliau kad ir pati mažiausia problema – mokytojai ir tie nevisuomet gali pribūti. Su jais gal mažiausia skaitomasi, bet deja, jie negyvena iš oro ir turi savo pragyvenimo ir darbo problemas.

Po visų šių svarstymų peršasi mintis prisiderinti prie aplinkybių sekančiu būdu. Jeigu negalime sudaryti didesnių grupių, pasitenkime su dviejų-trijų mokinių vienetais. Jeigu sunku surasti bendrą laiką 20 mokinių, gal galima kaip nors suderinti 2 ar 3 mokinių tvarkaraščius. Aišku, negalėsime trimituoti su dideliais skaičiais, bet gal

ELEIÇÕES P/DIRETORIA DA BLJS MANDATO 1983/1987

Convidamos os jovens lituanos interessados a dar continuidade nos trabalhos da BLJS a formar chapas para concorrer às eleições que serão realizadas no dia 10 de dezembro próximo na Ramové. As chapas concorrentes deverão ter cinco membros os quais deverão preencher os seguintes cargos: Presidente, Vice-Presidente, Secretário, Tesoureiro e Membro da Diretoria.

As inscrições poderão ser feitas com quaisquer dos membros da atual diretoria até o dia 8 de dezembro próximo:

Aleks, Fone: 275-2619

Roberto/Douglas, Fone: 273-3224

Elizabete – Fone: 266-3695

Nilza – Fone: 274-9924.

Aleks. Valavičius

BLJS – Pirmininkas

VENEZUELA

"DAR VIENAS GENOCIDAS"

Tokiu užvardinimu spalio 1 dieną trijuose didžiuose Venezuelos laikraščiuose išėjo žinia-manifestas prieš sovietų sąmoningą nužudymą 269 asmenų, skridusių korėjiečių léktuvu. Manifestą pasirašė iš 14 valstybių vienuolikos tautų atstovai – vardu tų tautų, kurios neša priespaudos jungą ir nors mato šį žiaurų nusikaltimą prieš žmogaus teises, viešai pasipriešinti negali.

Venezuelos Lietuvių Bendruomenės vardu pasirašė dr. Vytautas Dambra.

Julius Vaisiūnas

Julius Vaisiūnas

TOMAS VENCLOVA VENEZUELOJ

Karake, Venezueloje, spalio mėnesio pradžioj vyko PEN (Rašytojų, poetų, leidėjų tarptautinio klubo) suvažiavimas. Lietuvių rašytojams atstovavo disidentas Tomas Venclova ir meno kritikas Stasys Gostautas.

Ta proga Venezuelos LB-nės pirmininkas, dr. V. Dambra, suorganizavo viešą spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo antras ir ketvirtas TV kanalai ir penkių laikraščių korespondentai bei fotografai.

Tikrai reikia stebėtis dr. V. Dambros energija, kad per trumpą laiką suorganizavo taip pavykusią spaudos konferenciją. Ji buvo suruošta

mūsų atveju, ir tai bus naudinga. Visiškoje tamsoje ir negalint uždegti stiprių šviesų, ir dvi ar trys žvakelės geriau negu nieko. Ką dabar padarysi: neturime lietuviškų Itaipū krioklių, vartokime mažutę Lituanikos šaltinio srovelę.

ištaingiuose Latvių Namuose, kuriuos latviai pasiūlė be atlyginimo. Venezuelos pavergtų tautų istorijoje, kaip pastebėjo lenkų kolonijos pirmininkas inž. Feliksas Zubras, tai pirma tokio masto spaudos konferencija. Svarbiausias uždavinys – pristatyti lietuvius rašytojus Venezuelai – buvo pilnai pasiektas; ir pirmieji straipsniai išėjo dienraščiuose "El Universal" bei "Ultimas Noticias".

Prieš spaudos konferenciją, šeštadienį, kun. Ant. Perkumas atlaikė Mišias svečių intencija; už ką jie jam širdingai dėkojo, nes to jie savo gyvenime dar nebuvo patyrę. Ir išskrido sekmadienį, spalio 2 dieną.

VLIKO SEIMAS

VLIKO Seimas šiais metais vyks lapkričio 12-13 d. Detroite. Pasiruošimų darbams sudarytas komitetas pirmininkaujant p. Albertui Misiūnui, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio pirmininkui. Šiais metais sueina 40-tis metų nuo VLIKO įsikūrimo. (Elta)

LIETUVIŠKOS MIŠIOS SEINŲ KATEDROJE

Gautomis žiniomis, mirus Lomžos vyskupui Sasinowski, naujasis vyskupas leidžia Seinų katedroje laikyti lietuviškas mišias. Vietoje nesant lietuvių kunigo, mišias atlaikyti atvažiuoja kunigas iš kaimyninės parapijos.

Kelionės palengvinimui, užsienyje yra renkamos aukos nupirkti automobilį, kuriuo galėtų naudotis mišias laikantieji kunigai.

ČESLOVAS ir MARIJA JAKIŪNAI laimingai grįžo iš kelionės po Europą. Česlovas kelionėje turėjo nemažą nemalonumų. Būnant Lietuvoj turėjo net tris širdies priepuolius.

• Namai be lietuviškos spaudos
— pilis be tautinės šviesos

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

MŪSŲ ŽINIOS

D Ė M E S I O

Spaudos šventė ir pietūs yra atidami iki gruodžio mėnesio 11-tos dienos. Rengėjams reikia daugiau laiko šventei paruošti ir bilietams išplatinti.

"MŪSŲ LIETUVA" iš prenumeratorių neišsilaiko, taigi spaudai reikalinga visokia pagalba. Dalyvavimas spaudos pietuose padės ML-vai ir bus puikus įvertinimas rengėjų pastangų. **GRUODŽIO 13 D. VISI DALYVAUKITE SPAUDOS ŠVENTĖJE.**

AUŠROS CHORAS

Lapkričio 13, sekmadienį, 18 val. šv. Kazimiero parapijoje bus atlaikytos Mišios už AUŠROS, VYČIO ir kitus mirusius choristus.

Šeštadienį vakare – choro repeticija.

V Ė L I N Ė S

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

Vėlinių Mišios (Lapkričio 2 d.):
8 val. lietuviškai;
9 ir 19 val. portugališkai.

BLB-nės POSĖDIS

Spalio 23 d., 16 val. šv. Kazimiero p-jos salėje įvyko viešas Brazilijos Lietuvių Bendruomenės posėdis. Lietus kiek sutrukdė gausesnį tautiečių dalyvavimą.

P. Henrikas Valavičius apšvietė klausytojus apie JAV-bėse vedamą sovietų taktiką per amerikiečių teismus suniekinti lietuvius veikėjus patriotus ir kokių priemonių imasi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šiai

ANSAMBLIS

NEMUNAS

K V I E Ć I A

ŠOKIUS,

kurie įvyks lapkričio 5, šeštadienį,

SAJUNGOS SALĖJE

R. Lituania, 67. Pradžia 21 val.

taktikai pasipriešinti.

BLB-nės tarybos pirmininkas, p. Jonas Tatarūnas, plačiai ir išsamiai pristatė praėjusį PLB-nės seimą, jo darbus bei nutarimus. Jo pranešimas bus perduotas tautiečiams per ML puslapius.

Po oficialios dalies vyko jaukus priėmimas-koktelis, kurio metu taip pat pasidalinta mintimis, ypač solidarumo mokesčio, spaudos ir kitais reikalais.

RAUDONASIS KRYŽIUS IEŠKO

Cruz Vermelha Brasileira, Filial do Estado de São Paulo, prisiuntė ilgą sąrašą asmenų, kurių, giminių prašomas, Raudonasis Kryžius ieško. Tarp ieškomųjų pažymėti ir keli lietuviai (lituano):

Aldona Koialavicziutė, Ophelia Kuntaitė, Felix Antano Tamoulatis/Tamulaitis, Antanina Zarcinienė; šie pažymėti kaip lietuviai (lituano); tarp kitų yra ir Antonas Kapacziauskas/Kapatchiaouškas, kuris pažymėtas "russo".

Kas žinotų, prašomas informuoti ML redakciją.

UŽ BAŽNYČIA IR TĖVYNĖ

Kun. ALFONSAS SVARINSKAS

1946-1956 m. I-sis kalėjimas

1957-1964 m. II-sis kalėjimas

spec. lageryje Abizėje

1958-1964 m. II-sis kalėjimas

1983 m. 26 d. III-sis areštas

Lietuvoj išleistas ir platinamas lapukas – nuotrauka

Kun. Alfonso Svarinsko adresas:

SU – 618263 Kučino

Permskoj obl.,

Čusovskogo raj.,

Učređenje Vč.389/36

Svarinskas Alfonsas, Václovo

URSS

metinė „MŪSŲ LIETUVOS“

SPAUDOS ŠVENTĖ

GRUODŽIO (DEZEMBRO) 11 D.

MIŠIOS už gyvus ir mirusius spaudos darbuotojus

PIETŪS 12:30 val. Jaunimo Namuose

LOTERIJA su originaliais tapytojų paveikslais

VILA ZELINOJ – JAUNIMO NAMUOSE

VISI DALYVAUKIME IR SAVO SPAUDA PAREMKIME

P R A Š Y M A Š

Imigrantų Parodos Komitetas kreipiasi į visus tautiečius su svarbiu prašymu. Turime parodyti Brazilijos visuomenei ir kitų tautų kolonijoms mūsų meną, papročius, tautodailę ir visą kultūrinį turtą.

Mums yra reikalingi visokie eksponatai: audiniai, paveikslai, gintarai, medžio dirbiniai, lietuviškos juostos. Šitais metais norime parodyti kuo daugiau tipiškų lietuviškų kryžių ir koplytėlių. Komitetas įteiks pakvitavimą kiekvienam paskolintam daiktui ir sugrąžins viską tuoj po parodos.

Prašome pranešti sekantiems asmenims:

Aldona Valavičienė - Tel. 246-4193

Vera Tatarūnas - Tel. 63-7344

Alfonsas D. Petraitis - Tel. 65-3286

K V I E T I M A S

Kviečiame visus lietuvius apsilankyti į IMIGRANTŲ PARODĄ, kuri bus atidaryta birželio mėnesio 24 dieną 20 valandą IBIRAPUEROJ - PARCO SALAO BIENAL rūmuose.

Paroda bus atidaryta nuo 24.6.83 iki 3.7.83, taigi 10 dienų, nuo 14:00 iki 22:00 valandos.

Šią parodą globoja Sao Paulo Prefeitura ir joje kaip ir praėjusiais metais dalyvaus taip pat lietuvių kolonija. Brazilijos Lietuvių Bendruomenė organizuoja šį svarbų mūsų tautinį ir kultūrinį pasirodymą ir prašo, kad visi lietuviai ir mūsų draugai paremtų šį darbą apsilankymu parodoje.

Paraginkite ir pakvieskite visus į šią parodą!